

ROKODELSKA SHEMA (za rokodelsko panogo/rokodelski izdelek)

Rokodelska panoga se lahko nanaša na en izdelek (npr. aparstvo, oglarstvo), manjše število sorodnih izdelkov (npr. skodlarstvo, opekarstvo) ali raznolike izdelke, tako po tehnologiji izdelave, obliki kot po uporabnosti (npr. izdelovanje keramike, pletarstvo, izdelava igrač).

Če je za vašo rokodelsko panogo značilnih več izdelkov, predstavite najmanj tri take, ki najbolj celovito odražajo tehnične, tehnološke ali likovne značilnosti rokodelske panoge.

Rokodelska panoga	TISK S POMIČNIMI ČRKAMI
	- BESEDILO, SESTAVLJENO IZ SVINČENIH ČRK (1000 ZNAKOV – A4-FORMAT) - SESTAVLJANJE ČRK - TISK

PEDAGOŠKO-ANDRAGOŠKO USPOSABLJANJE	Predlagano število ur pedagoško-andragoškega usposabljanja
Psihologija <ul style="list-style-type: none">- Temeljni dejavniki za razvoj osebnosti (adolescenca, puberteta, tipične značilnosti mladostnika, biološke in socialne potrebe)- Učni stili- Motivacija Komunikacija <ul style="list-style-type: none">- Potek komuniciranja (delež v komuniciranju, poslušanje, nebesedno komuniciranje, pogoji za uspešno komunikacijo, prvo srečanje, razgovor in dober vtis, poslovni bonton, komunikacija z udeležencem)	Teoretični del: 6 ur

<p>Ergodidaktika</p> <ul style="list-style-type: none"> - Ergonomija (najpomembnejši vplivi okolja na človeka v delovnem procesu, pridobivanje znanja v urejenem okolju, dejavniki, ki vplivajo na varno delo, pomen varovanja okolja, podjetniško vedenje v delovnem okolju) <p>Načrtovanje procesa praktičnega usposabljanja</p> <ul style="list-style-type: none"> - Temeljni dejavniki praktičnega usposabljanja z delom - Mentor (bistveni poudarki odnosa mentorja do udeleženca, osnovne naloge mentorja, lastnosti dobrega mentorja, načrtovanje izvajanja rokodelske naloge) <p>Načela uspešnega usposabljanja</p> <ul style="list-style-type: none"> - Postopno in sistematično osvajanje znanj, nazornost, aktivnost, povezanost teorije in prakse, individualizacija - Kako pridobivamo znanje in spretnosti 	
<p>Metode praktičnega usposabljanja z delom</p> <ul style="list-style-type: none"> - Temeljni dejavniki praktičnega usposabljanja z delom (strokovni in vsebinski del, pedagoški in metodični del, materialno tehnični del priprave) - Metode za izvedbo praktičnega usposabljanja (besedne metode, metoda demonstracije, metoda posnemanja, metoda štirih stopenj) <p>Vrednotenje pričakovanih izidov</p> <ul style="list-style-type: none"> - Preverjanje znanj in spretnosti 	<p>Delavnice: 6 ur</p>

VSEBINE PRAKTIČNEGA USPOSABLJANJA - poznavanje tehnik visokega tiska - obvladovanje priprave pomičnih črk - poznavanje tipov črk - obvladovanje formatov in kompozicije		Predlagano število ur praktičnega usposabljanja: 16–35 ur
Materiali in njihove lastnosti: <i>(prednost imajo lokalna gradiva)</i>	<ul style="list-style-type: none"> - svinčene črke (20 ton), - vrstičnik, - pinceta, - povečevalno steklo, - čolniček (na katerega se črke vstavljajo ob založnem materialu), - vrvica (da blok zvežemo), - valjček za nanos barve, - ročno izdelan papir, - tiskovna forma, - mapa. 	<i>Priprava materiala:</i> <i>Za pripravo stavka/črk 1 ura (1000 znakov na uro)</i>
Orodja in naprave: <i>(prednost imajo ročna orodja za tradicionalne tehnike izdelave)</i>	<ul style="list-style-type: none"> - vrstičnik - stavna plošča, - pinceta, - naprava za poizkusni odtis (valjčna preša) – 'probe druk'. 	
Tehnologija izdelave <i>(prednost imajo tradicionalne tehnike izdelave)</i>	<ul style="list-style-type: none"> – Iz predalnika svinčenih črk izberemo tip in velikost črk (odvisno od besedila), črke postavimo na delovni pult. – Vzamemo vrstičnik. 	

	<ul style="list-style-type: none"> – S pinceto ali roko začnemo postavljati besedilo od leve proti desni in narobe obrnjeno – zrcalno). Za lažjo postavitev so na črkah narejene zareze, ki morajo biti vidne. – Posamezno besedilo zložimo z založnim materialom, v okvir katerega konec besedila založimo in ga z zapenjali stisnemo v okvir. – Črke se ne smejo ob dvigu premikati ali sesuti, saj bi v tem primeru morali ponoviti postopek ('potop'). – Okvir prenesemo na valjčno prešo za poskusni odtis. – Primerno nanesimo barvo z valjčkom ali 'tufom'. – Izvedemo poskusni odtis. – Poskusni odtis pregledamo, manjkajoče in nepravilno obrnjene črke zamenjamo, ko menimo, da je delo opravljeno, naredimo original odtis. – Če nimamo valjčne preše, lahko naredimo krtačni odtis. – Odtis opremimo s podpisom/pečatom, ga vstavimo v darilno mapo. – Po odtisu je treba očistiti orodje (kamen, valjček in/ali tuf). – Črke je treba očistiti z bencinom in jih razvrstiti v predal in predal vrniti na svoje mesto. 	<p>3 ure</p>
<p>Pomen izdelka za ohranjanje kulturne dediščine</p>	<p><i>Tisk s pomičnimi črkami je tiskarska tehnika, ki spada med najpomembnejše izume sodobne družbe. Obstajala je približno 500 let, zaradi pojava novejših tehnologij pa je kot industrijska panoga popolnoma izginila. V 21. stoletju doživlja preobrazbo kot umetniška tehnika ter na področjih izobraževanja in turizma.</i></p>	

	<p><i>Gutenbergova izuma tiskanja s premičnimi črkami in tiskarske stiskalnice sta naše kraje dosegla v 2. polovici 16. stoletja. Od takrat imamo pri nas kontinuirano dejavnost, ki je s temeljitimi tehnološkimi posodobitvami po 500 letih zatonila v 2. polovici 20. stoletja. Tiskarji so bili pogosto tudi založniki in so v veliki meri oblikovali literarno okolje ter hkrati določali raven estetike knjižnih izdaj.</i></p> <p><i>Mnogo zasebnih tiskarn je bilo po 2. svetovni vojni podržavljenih (tudi znamenita Blaznikova tiskarna), iz njih pa so nastale tedanje največje slovenske tiskarne: Delo, Jože Moškrič, Mladinska knjiga, Ljudska pravica in druge.</i></p> <p><i>Šolanje zlasti ročnih stavcev in tiskarjev je bilo v 20. stoletju dobro organizirano in so zanj skrbele same tiskarne, od leta 1962 pa deluje Srednja šola tiska in papirja (poklicni in srednješolski nivo). Grafični inženirji so izobrazbo lahko pridobili v tujini, od leta 1973 tudi v Zagrebu.</i></p>	
<p>PREVERJANJE PRAKTIČNE USPOSOBLJENOSTI</p>	<p>Merila za preverjanje kakovosti izdelka/izdelkov</p>	<p>Izločilni kriteriji</p>
<p>Tehnološka dovršenost in kakovost izdelka/izdelkov</p>	<p>Razmetovanje črk v predalnik:</p> <ul style="list-style-type: none"> - pripraviti/pospraviti črke na svoje mesto , - zložiti material po velikosti in debelini, urejeno na mestu. <p>Tiskanje:</p> <ul style="list-style-type: none"> - dobro zvezano in vpeto besedilo v okvir, - pravilno centrirano, - pravilna priprava pasarjev, 	<p>Razmetovanje črk v predalnik:</p> <ul style="list-style-type: none"> - kandidat ne obvlada priprave in pospravljanja črk, - založni material ni pravilno urejen.

	<ul style="list-style-type: none">- pravilno nanašanje barve (enakomeren nanos),- pravilna postavitev pritiska preše, - čistost in čednost celotne priprave, - čas priprave izdelka: 3 ure.	<p>Tiskanje:</p> <ul style="list-style-type: none">- slabo/napačno zvezano ali vpeto besedilo v okvir,- nepravilno centriranje,- nepravilna priprava pasarjev,- neenakomerno nanašanje barve,- nepravilna postavitev pritiska preše.
--	--	--

Soglašam:

Matjaž Han

Minister za gospodarstvo, turizem in šport

